

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет хореографічного мистецтва
Кафедра сучасної хореографії та спортивно-оздоровчих технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
хореографічного мистецтва
Ірина МОСТОВА

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

КЗВ «СУЧАСНИЙ ТАНЕЦЬ: ІСТОРІЯ, РОЗВИТОК ТА МАЙБУТНЄ»

вибірковий компонент
Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Спеціальність 024 Хореографія
Освітня програма Хореографія
Вибіркова компонента
Мова викладання – українська

Робочу програму склала:

В.о. завідувача кафедри сучасної хореографії та спортивно-оздоровчих технологій,
доцент, кандидат педагогічних наук – Ольга ХЕНДРИК

Мова навчання – українська

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри сучасної
хореографії та спортивно-оздоровчих технологій

Протокол №2 від «28» серпня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри
сучасної хореографії та
спортивно-оздоровчих технологій, доцент
кандидат педагогічних наук

Ольга ХЕНДРИК

Робочу програму затверджено на засіданні ради факультету
хореографічного мистецтва

Протокол №1 від «1» вересня 2025 р.

Голова ради ФХМ

Декан факультету хореографічного мистецтва,
кандидат мистецтвознавства

Ірина МОСТОВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна, заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3 (3 семестр – 3 кредитів)	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Вибіркова
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність 024 «Хореографія» Освітня програма «Хореографія»	Рік підготовки:
		2-й
		Семестр
		3-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійна робота студента – 4	Ступінь «Магістр»	24 год./ 8 год.
		Семінарські:
		6 год./ 2 год.
		Індивідуальні завдання:
		Самостійна робота
		60 год./ 80 год.
		Вид контролю
		залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи для денної форми навчання становить:

30 / 60

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасний танець: історія, розвиток та майбутнє» - вибіркова навчальна дисципліна, загальним обсягом – 3 кредити. Здобувачі вивчають історичні етапи становлення, особливості розвитку та перспективи сучасного танцю в контексті загальної системи мистецтва й еволюції художнього мислення видатних хореографів. Курс спрямований на дослідження еволюції мистецтва танцю в контексті історичних трансформацій, зокрема виявлення того, як під впливом політичних, економічних та соціокультурних змін у різні періоди формувалися нові художні ідеї, естетичні маніфести, форми та засоби танцювального самовираження. Особлива увага приділяється аналізу появи інновацій у хореографії, що виникали у творчості митців-експериментаторів — від перших пошуків Лої Фуллер наприкінці XIX століття до сучасного мистецтва контемпорарі.

Мета – формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння процесів становлення та розвитку сучасного танцю в контексті еволюції художнього мислення.

Здобувач вищої освіти отримує знання, вміння й навички інтерпретувати хореографічні явища у контексті розвитку мистецтва та культури; аналізувати хореографічні твори з позиції стилістики, структури та художньої мови; використовувати набуті знання для створення власних хореографічних і пластичних рішень.

Завдання:

- вивчити історія становлення та розвитку сучасного танцю;
- розуміти природу процесів, що відбуваються у сучасному танці сьогодення;
- познайомитись з видатними балетмейстерами минулого та сучасності, їхньою творчістю;
- навчити рухатись у власній балетмейстерській траєкторії відповідно до сталого розвитку хореографічного мистецтва.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Мистецтво як експеримент (прагнення реальності).

Економіко-політичний та соціальний контекст кінця XIX ст.. Криза академічної традиції кінця XIX ст.. Прагнення реальності: мистецький простір початку XX ст. (живопис, театр, музика, винахід кінематографа). Тіло і рух як художній матеріал (Лої Фуллер, Михайло Фокін, Айседора Дункан). Маніфести як нова форма художнього мислення.

Тема 2. Конструктивний та «аналітичний» підхід до форми.

Ідеї Поля Сезана та їх інтерпретація в танці.

Тема 3. Мистецтво авангарду та тілесності.

Політичні, економічні та соціальні умови розвитку сучасного мистецтва (1905-1930). Основні течії та ідейні лідери та практики мистецтва авангарду. Представники авангарду в хореографії (Мері Вігман, Рудольф Лабан, Вацлав Ніжинський, Леонід Мясін, Оскар Шлеммер). Розвиток джазового танцю (поява джазових клубів, танців «Чарльстон», «Блек Боттом»). Сучасне мистецтво України (Казімір Малевич, Лесь Курбас, Василь Верховинець, Ким Василенко).

Тема 4. Образ нової людини у мистецтві США, України та Європи.

Політичний, економічний та соціальний контекст (1910–1940-ві). Маніфест і філософія модерну. Танцювальне мистецтво: модерн і джаз як нові «мови Америки» (Марта Грем, Доріс Гамфрі, Хосе Лімон). «Нова людина» в контексті Українського мистецтва (1919-1930). Рух як універсальна мова в європейському та скандинавському танцювальному експресіонізмі (мері Вігман, Рудольф Лабан, Курт Йос, Франсуаза і Домінік Дюпон, Маргеріт Валлон, Біргит Кульберг, Сюзанна Глінке).

Тема 5. Сюрреалізм: ідеї, контекст, художні практики та втілення у хореографії.

Економіко-політичний та соціальний контекст (1924–1945). Андре Бретон «Маніфест сюрреалізму». Ідейні лідери та практики мистецтва сюрреалізму та основні принципи творчості. Представники сюрреалізму в хореографії (Франсуаза Салліван, Елен Ванель, Роберт Гай Дероз'є).

Тема 6. Тілесний жест як «трансформація образу».

Контекст післявоєнного світу: умови для мистецької трансформації. Абстрактний експресіонізм: «широкий жест», gestural painting (1943-1970). Джадсон Данс Театр та радикальна реорієнтація танцю. Візуалізація руху і тілесності у контексті абстрактного експресіонізму (Анна Хелпрін, Мерс Каннінгем, Тріша Браун, Івонн Райнер, Сімона Форті).

Тема 7. Візуальне мистецтво масової культури та його вплив на хореографію.

Економічний, політичний і соціальний контекст 1956–1970 рр. Поп-арт: «шопінг-терапія». Ключові художники та образи (Енді Воргол, Рой Ліхтенштейн). Естетика масової культури в танці (джадсон Данс Театр. Твайла Тарп).

Тема 8. Нова тілесність.

Концептуалізм: ідея як «машина» для твору (експерименти та репрезентації Івон Райнер, Тріши Браун, Лусінд Чайлдс, Стівена Пекстона). Fluxus і «event scores»:

інструкції, участь, інтермедія (Йоко Оно). Концепція Arte Povera: матеріальність і «порожній» простір (site-specific практики Сімони Форті). Перформанс як мистецтво дії: межа між мистецтвом і тілом.

Тема 9. Хореографічна мова постмодернізму.

Історичний та соціально-економічний контекст (1970-1989). Ідеї, маніфести, філософія постмодернізму. Ідея "смерті автора" (Р. Барт) та інтертекстуальність, пастиш, деконструкція. Роботи Каролін Карлсон та Піни Бауш ("Café Müller") як втілення ідей постмодернізму в танцювальному мистецтві.

Тема 10. Мистецтво сучасності (контемпорарі).

Соціально-історичний та політичний контекст (1988–2008). Основні філософські орієнтири контемпорарі. Естетика та художні принципи контемпорарі. Танець контемпорарі у США (Вільям Форсайт, Мігель Гутьєррес, Мередіт Монк, Елвін Ейлі American Dance Theater). Контемпорарі в Європі (Піна Бауш (пізній період), Анна Тереза де Кеєрсмакер, Магі Марен, Матс Ек, Жозеф Надж). Розвиток джазового танцю (Gus Giordano, Matt Mattox, Mia Michaels).

Тема 11. Трансформація українського танцювального мистецтва в контексті формування нової культурної ідентичності.

Між традицією та сучасністю: формування нової культурної ідентичності (1989–2008). Фольк-шоу група «Свято» - колискова експериментального мислення Слобожанщини (Юрій Скобченко, Валерія Пестрякова, Ольга Лаврова (Хендрик), Роман Іванов, Ігор Сорокін). Вплив візуального мистецтва масової культури США та Європи на формування ідей сучасного танцю (Дмитрій Палкін, Константин Томільченко, Іван Чава, Вятчеслав Макаров, Олена Жаворонкіна, Марина Лимар, Лариса Венедиктова). Зародження фестивального руху. Мистецькі заклади освіти, як творчі осередки розвитку сучасного танцю в Україні.

Тема 12. Танець контемпорарі в культурно-мистецькому просторі сучасної України

Інституалізація і поширення танцю контемпорарі в Україні (О. Будницька, Л. Венедиктова, М. Лимар, І. Макарова, О. Хендрик, О. Шабаліна, Х. Шишкарьова, А. Овчінніков). Вплив західних практик (майстер-класи, фестивалі, гранти). Зародження незалежних театрів сучасного танцю (К. Данц, Блік Дансе Театр, Тотем, Vortex). Функції, місце і механізми танцю контемпорарі у культурно-мистецькому просторі. Виклики, тенденції та перспективи розвитку в Україні.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	се м	с.р		л	п	сем	с.р.
2 курс 3 семестр										
Тема 1. Мистецтво як експеримент (прагнення реальності).	6	2			4	6	0,5			5,5
Тема 2. Конструктивний та «аналітичний» підхід до форми.	6	2			4	6	0,5			5,5
Тема 3. Мистецтво авангарду та тілесності.	6	2			4	6	0,5			5,5
Тема 4. Образ нової людини у мистецтві США, України та Європи.	6	2			4	6	0,5			5,5
Тема 5. Сюрреалізм: ідеї, контекст, художні практики та втілення у хореографії.	6	2			4	6	0,5			5,5
Тема 6. Тілесний жест як «трансформація образу».	6	2			4	6	0,5			5,5
Тема 7. Візуальне мистецтво масової культури та його вплив на хореографію.	6	2			4	6	0,5			5,5
Тема 8. Нова тілесність.	6	2			4	6	0,5			5,5
Тема 9. Хореографічна мова постмодернізму.	12	4			8	12	2			10
Тема 10. Мистецтво сучасності (контемпорарі).	9			3	6	9			1	8
Тема 11. Трансформація українського танцювального мистецтва в контексті формування нової культурної ідентичності.	12	4			8	12	2			10
Тема 12. Танець контемпорарі в культурно-мистецькому просторі сучасної України	9			3	6	9			1	8
Усього	90	24		6	60	90	8		2	80

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Хід виконання роботи (питання, які будуть розглянуті на занятті)	Рекомендована література	Кількість балів, які може отримати здобувач
1	Тема 10. Мистецтво сучасності (контемпорарі)	1. Проаналізувати соціально-політичні та культурні умови, що вплинули на формування мистецтва контемпорарі. 2. Визначити ключові філософські орієнтири (постструктуралізм, феноменологія тіла, соматика). 3. Розглянути естетичні принципи контемпорарі: Тілесність і феноменологія тіла (Мерло-Понті); Деконструкція та постструктуралізм (Дерріда, Делез, Фуко); Соматика як метод хореографічної роботи; Природність руху, імпровізація, автентичність; «Тіло як текст» — концепція сучасного танцю; Контемпорарі як міждисциплінарна практика 4. Ознайомитися з провідними представниками США та Європи, проаналізувати їхні твори.	1-13	6
2	Тема 12. Танець контемпорарі в культурно-мистецькому просторі сучасної України	1. Які чинники зумовили інституалізацію contemporary танцю в Україні? 2. Як вплинув західний досвід (фестивалі, майстер-класи, гранти) на розвиток українських практик?	1-3, 7-11, 13	6

		3. Яку роль відіграють незалежні театри contemporary танцю у формуванні нової культурної мови? 4. Як можна охарактеризувати основні функції contemporary танцю в культурно-мистецькому просторі? 5. Які головні виклики стоять перед сучасною українською contemporary-спільнотою сьогодні? 6. У чому полягає перспектива українського contemporary танцю на світовій сцені?		
--	--	--	--	--

ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. №	Питання до теми	Кількість балів, які може отримати здобувач
1.	Тема 1. Мистецтво як експеримент (прагнення реальності). 1. Чому художники початку ХХ ст. відмовилися від академічних традицій? 2. Які ідеї імпресіонізму, постімпресіонізму, символізму можуть бути втілені в танці? 3. Чим відрізняється підхід Лої Фуллер від А. Павлової у «Вмираючому лебеді»? 4. У чому полягає новаторство українських маніфестів авангарду (зокрема, «Кверо-футуризму» Михайля Семенка)? 5. Як українські маніфести поєднували модернізм із національною ідентичністю? 6. Порівняйте ідеї футуристів, дадаїстів і сюрреалістів. Які спільні та відмінні риси їхнього світогляду? 6. Як, на вашу думку, маніфест може функціонувати у сучасній культурі (соцмережі, перформанси, арт-акції)?	1-2
2.	Тема 2. Конструктивний та «аналітичний» підхід до форми.	1-2

	1. Порівняйте фрагмент картини Поля Сезана («Натюрморт із яблуками», «Гора Сент-Віктуар») із коротким відео сучасного танцю. Знайдіть спільні принципи композиції, балансу, форми. 2. Створіть короткий опис «танцю за Сезаном» — як можна передати його принципи через рух, простір, ритм і тіло.	
3.	Тема 3. Мистецтво авангарду та тілесності. 1. Чому авангард називають «мистецтвом нульової точки»? 2. Які ідеї об'єднували представників різних течій авангарду (футуризм, кубізм, конструктивізм, експресіонізм, сюрреалізм)? 3. Як авангард змінив уявлення про тіло, рух і простір у мистецтві? 4. Проаналізуйте вплив ідей італійського футуризму на розвиток танцю і театру. 5. Чим «Тріадичний балет» відрізняється від класичного балету?	1-2
4.	Тема 4. Образ нової людини у мистецтві США, України та Європи. 1. Порівняйте тілесність і рухи у хореографії: Марти Грем (США), Василя Верховинця (Україна), Рудольфа Лабана та Мері Вігман (Європа). Запишіть основні відмінності у підході до тіла, пластики та вираження емоцій. 2. Проаналізуйте, як рух і тілесність у танці відображають національні ідеї чи ідеологічні прагнення у США, Україні та Європі. Наведіть конкретні приклади. 3. Чи існує спільна модерністська «мова руху» у трьох культурах. Які елементи є універсальними, а які — специфічними для кожної країни? 4. Як нові концепції тіла і руху допомогли хореографам створити образ «нової людини»? Наведіть приклади з кожної культури.	1-2
5.	Тема 5. Сюрреалізм: ідеї, контекст, художні практики та втілення у хореографії. 1. Подивитися відео танцювальних творів: Hélène Vanel – L'Hystérie (1938); Françoise Sullivan – Danse dans la neige (1948); Pina Bausch – Café Müller (1978); Maguy Marin May B (1981) та надати відповідь як через рух і тілесність хореографи передають несвідоме? 2. Яке значення сюрреалізму для розвитку сучасних мистецьких практик, зокрема танцю?	1-2
6.	Тема 6. Тілесний жест як «трансформація образу».	1-2

	1. Подивитися відео робіт хореографів (Anna Halprin, Merce Cunningham, Trisha Brown) і пояснити, як їхні практики відображають принципи «широкого жесту»? 2. Опишіть, як ідеї gestural painting вплинули на хореографів Judson Dance Theater?	
7.	Тема 7. Візуальне мистецтво масової культури та його вплив на хореографію. 1. Як поп-арт відображає перехід від модернізму до постмодерну? 2. Чи є поп-арт критикою або святкуванням маскультури? 3. Як змінилося ставлення до «тіла» у мистецтві й танці в епоху реклами? 4. Чи може тіло бути «товаром», і чи танець може це висвітлювати?	1-2
8.	Тема 8. Нова тілесність. 1. Наведіть приклади того, як скор-техніки (instruction scores) використовуються для створення танцювальної композиції. 2. Що таке «event score» у Fluxus і яку роль він відіграє у мистецтві? 3. Як поняття «матеріал-процедура» і використання об'єктів вплинули на хореографічні експерименти (наприклад, у Сімони Форті)? 4. Чим перформанс відрізняється від традиційного мистецтва об'єкта? Наведіть приклади ключових художників/перформерів.	1-2
9.	Тема 9. Хореографічна мова постмодернізму. 1. Поясніть поняття «симулякр» (Ж. Бодріяр) і наведіть приклад його реалізації у танцювальному спектаклі. 2. Як визначити мету, завдання та цільову аудиторію хореографічного проєкту? 3. Як постіндустріальне суспільство і розвиток масової культури сприяли формуванню нових хореографічних експериментів? 4. Наведіть приклади робіт Вадима Писарєва та Валерія Ковтуна, які поєднують класичну традицію з експериментальними хореографічними підходами.	1-2
10.	Тема 10. Мистецтво сучасності (контемпорарі).	1-2

	Відпрацювати аналітичні вміння через роботу з відеоматеріалами (William Forsythe — “One Flat Thing, reproduced”; Anne Teresa De Keersmaecker — “Rosas danst Rosas”; Alvin Ailey — “Revelations”; Pina Bausch — “Café Müller”. 1. Описати, як хореограф використовує простір, ритм і тілесність. 2. Визначити естетичну/філософську ідею або емоційне ядро твору. 3. Описати чим відрізняються підходи американської та європейської шкіл? 4. Розповісти які елементи імпровізації чи перформативності ви спостерігали?	
11.	Тема 11. Трансформація українського танцювального мистецтва в контексті формування нової культурної ідентичності. 1. Як елементи народного танцю та локальної традиції трансформувалися у нові експериментальні форми під час 1989–1998 рр.? 2. Наведіть приклади конкретних прийомів або ідей, запозичених із закордонного досвіду, що трансформували українську сучасну хореографію. 3. Яким чином фестивалі ставали майданчиками для експериментальних танцювальних практик та обміну ідеями між традицією і сучасністю? 4. Яку роль мистецькі заклади освіти відігравали у розвитку сучасного танцю в Україні?	1-2
12.	Тема 12. Танець контемпорарі в культурно-мистецькому просторі сучасної України Оберіть одну з компаній (<i>К. Данц, Блік Дансе Театр, Тотем, Vortex</i>) і підготуйте коротку характеристику: головна естетика, особливості пластики; участь у фестивалях/міжнародних проектах; внесок у розвиток українського contemporary.	1-2

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи: словесні (розповідь, пояснення), наочні (ілюстрація, демонстрація, презентації, кейси, дискусії), імітаційне модулювання, методи стимулювання і мотивації, методи пересічної перевірки знань на практиці.

Форми: лекційні та практичні заняття, самотійна робота, контрольні заходи.

Види: лекції, практичні заняття, самотійні заняття.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль:

- виконання самостійних завдань - 2 бали;
- виконання практичних завдань - 6 балів за завдання (заплановано чотири завдання, відповідно до тем практичних занять).

Можлива максимальна кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю: 60 балів.

Підсумковий контроль: залік - 40 балів.

Критерії оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти на підсумковій формі контролю

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю: 60 балів.

Підсумковий контроль: залік 40 балів.

Оцінка здобувачеві освіти за екзамен/залік виставляється за національною шкалою та за шкалою ECTS.

Складання заліку оцінюється оцінкою «зараховано», «не зараховано».

Розподіл балів, які отримують студенти

Бали розподіляються між різними формами поточного та підсумкового контролю (усне опитування, виконання практичних завдань, залік).

Оцінювання здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системної всебічності та професійної спрямованості контролю. Зазначені форми контролю мають сприяти підвищенню мотивації здобувачів вищої освіти до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається оцінюванню виконання практичних завдань.

КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка «відмінно»/«зараховано» (31-40 балів)

Вірно виконано 90-100% тесту. Повністю розкрито зміст теоретичних питань. При відповіді використано термінологію предметної області в необхідній логічній послідовності. Також здобувач демонструє вільне володіння навчальним матеріалом різного ступеня складності, використовуючи при необхідності відомості з інших навчальних дисциплін і курсів.

Оцінка «добре»/«зараховано» (21-30 балів)

Вірно виконано 70-89% тесту. При викладі фундаментальних положень основного матеріалу курсу здобувач показує володіння програмним навчальним матеріалом, у тому числі різного ступеня складності, а також вільне оперування ним у знайомій ситуації. При відповіді допускається два-три недоліки або не більше однієї помилки.

Оцінка «задовільно»/«зараховано» (11-20 балів)

Вірно виконано 50-69% тесту. При відповіді на питання теорії виявляється не завжди усвідомлене відтворення програмного навчального матеріалу. Положення, що приводяться у відповіді, даються фрагментарно, схематично, без логічного взаємозв'язку, є утруднення у використанні термінології предметної області. При відповіді здобувач не завжди може підтвердити теоретичні викладення відповідними прикладами.

Оцінка «незадовільно»/«не зараховано» (0-10 балів)

Вірно виконано менше 50% тесту. Відповідь здобувача демонструє лише деяке уявлення про матеріал навчального курсу. Знання практично відсутні як у теоретичній області навчальної дисципліни, так і в практичному володінні методикою.

Грубими помилками є:

- незнання визначень основних понять предметної області й формулювань, передбачених програмою курсу, незнання основних теоретичних аспектів, передбачених дисципліною;
- незнання методики виконання рухів, особливостей їх комбінування.

Помилками вважаються:

- неточності визначень понять предметної області, формулювань, формулювань основних теоретичних аспектів дисципліни;
- неволодіння одним з умінь і навичок, передбачених програмою, але таких, що не відносяться до грубих помилок.

Недоліками є:

- неакуратне й непослідовне виконання теоретичних завдань.

Зарахування результатів неформальної та інформальної освіти

У межах курсу заохочується участь студентів у заходах неформальної освіти (Prometheus, EdEra, онлайн-курси, тренінги, наукові конференції, участь у майстер класах, перемоги у конкурсах тощо) та інформальної освіти (бесіди, відвідування хореографічних вистав, виставок тощо), зміст яких відповідає тематиці дисципліни. За наданими сертифікатами про проходження курсів або участь у конференціях студент може отримати додаткові бали чи зарахування окремих завдань. Такі результати визнаються як складова індивідуальної освітньої траєкторії.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Розділ 1								Розділ 2				Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100
2	2	2	8	2	8	8	8	2	8	2	8		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. ПРОГРАМНЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Переносна мультимедійна система: проектор ViewSonic VS13870 2015 р., колонки Sven BF21R 2015 р., переносний екран, ноутбук Lenovo ThinkPad T480S (введення у експлуатацію – 2022 р.); ПЗ: Firefox 130.0.1, Chrome 129.0.6668.70/71, LibreOffice 24.8.2, OpenOffice 4.1.15, PDF XChange Viewer 10, 7-zip 23-01, Zoom 6.2.0 (не потребує ліцензування);

Classroom, Meet у корпоративному освітньому сервісі Google Workspace for Education у разі навчального процесу онлайн.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

- Басич, Ю. (2023). *Сучасний танець та місце традиційної танцювальної символіки в українській хореографії*. Філософія та політологія в контексті сучасної культури, (1), 87–94. <https://fip.dp.ua/index.php/FIP/article/view/318>
- Бігус, О., Маншилін, О., Кондратюк, Д., & Мова, Л. (2020). *Сучасний танець: Навчальний посібник*. Київ: Ліра-К. ISBN 978-617-7320-77-6.
- Венедиктова, Л. (2021). *Тіло, яке говорить: Пластичні експерименти української сцени 1990-х років*. Танцювальні студії, 4(2), 42–55. <https://dancestudios.knukim.edu.ua>
- Кондратенко, Г. Г., & Плохотнюк, О. С. (2025). *Український народний танець у контексті європейського хореографічного мистецтва ХХ століття*. Рига: Baltija Publishing. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/52904/>
- Резнік, Д. І., & Бабенко, О. В. (2021). *Проблема вивчення сучасного танцю. Танець як мистецтво*. У Світ дидактики: Матеріали міжнародної

науково-практичної конференції (с. 214–216). Київ: Людмила.
<https://er.knugd.edu.ua/handle/123456789/18989>

6. Рубан, В. (2023). *Сучасний танець у взаємодії з соціальними групами: Інституційний аспект реалізації та культурний вплив*. Художня культура. Актуальні проблеми, 19(1), 121–129.
<https://hudkult.mari.kyiv.ua/article/view/283140>
7. Федотова, Н. В. (2023). *Естетико-філософські основи танцю контемпорарі* (дисертація доктора мистецтвознавства). Київський національний університет культури і мистецтв.
https://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/diser/fedotova/fedotova_diser.pdf
8. Чепалов, О. І. (2022). *Омаж Новеру, або криза оповідальності в сучасному танці Німеччини*. Танцювальні студії, 5(2).
<https://dancestudios.knukim.edu.ua/article/view/269342>
9. Шабаліна, О. М. (2021). *Маска та емоційно-тілесний інтелект у мистецтві танцю XX – початку XXI ст.* Танцювальні студії, 4(1), 51–63.
<https://repository.ac.kharkov.ua/items/08b4a868-d0bc-4f34-8997-78acd9b66ca9>

Додаткова література

10. Brannigan, E. (2022). *Choreography, visual art and experimental composition 1950s–1970s*. Routledge.
11. Butterfield-Rosen, E. (2021). *Modern art and the remaking of human disposition*. University of Chicago Press.
12. Frigeri, F., & Handberg, K. (Eds.). (2021). *New histories of art in the global postwar era: Multiple modernisms*. Routledge.
13. Piquero Álvarez, L. (2024). *Contemporary dance choreography and spectatorship: Embodied emotion*. Springer.
14. Sörgel, S. (2020). *Contemporary African dance theatre: Phenomenology, whiteness, and the gaze*. Springer.
15. Veroli, P., & Vinay, G. (Eds.). (2019). *Music-Dance: Sound and motion in contemporary discourse*. Routledge.
16. Wynne-Jones, V. (2021). *Choreographing intersubjectivity in performance art*. Palgrave Macmillan.

Інформаційні ресурси

Бібліотека Харківської державної академії культури. Режим доступу: <http://lib-hdak.in.ua/>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка. Режим доступу: <https://korolenko.kharkov.com/>

Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського. Режим доступу: <https://mtlib.org.ua/>